

„Štajerc“ izhaja vsaki teden, datiran z dnevom naslednje nedelje. Letna cena velja za Avstrijo: za celo leto 4 K 50 vin; za celotno leto 5 kron, za tiskarico pa 6 kron; drugo inozemstvo se štuni naročnino z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne številke se prodajajo po 6 v. Prednistično in upravnostvo se nahajata v Ljubljani, gledališko poslopije števil. 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopiše se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inseratov) je za celo stran K 80— za 1/2 strani K 40— za 1/4 strani K 20— za 1/8 strani K 10— za 1/16 strani K 5— za 1/32 strani K 250 za 1/64 strani K 1— Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 49.

V Ptuj v nedeljo dne 7. decembra 1913.

XIV. letnik.

Današnja številka „Štajerca“ ima 4 strani priloge; vsled tega obsega skupaj 12 strani.

Iz velikanske nevarnosti rešeni!

Tajne zveze zoper Avstro-Ogrsko razkrite.

Neprijetni so bili meseci balkanske krize, ko so stali naši vojaki ob mejah in stražili noč in dan domovino. Nepotrebne so se zdele javnosti avstrijske odredbe, kajti vse je smatralo samo Srbije proti naši monarhiji za smešno našlo črnogledcev. Meseci krize so minuli, narazervisti so prišli domov, balkanske zmešnjave gredo svojemu koncu nasproti... V tem času, ko so se razburjeni živci že pomirili, odprilo se je velikansko zaroto, ki je zahrbtna Rusija vstvarila balkanskimi državami zoper Avstro-Ogrsko, — odkrilo se je to zaroto z grozo gledamo nazaj na velikansko nevarnost, kateri je kakor s čudežem naša domovina ušla...

Francoski list „Matin“ objavil je namreč dne 29. februarja 1912 se je v Sofiji podpisala med balkansko vojno Bolgarija in Srbija. Pokazano je danes z nepobitnimi dokazi, da je zahrbtna Rusija vstvarila balkansko zvezo, da ta zveza ni bila toliko proti Turčiji, marveč večidel proti Avstriji naperjena, da se je Avstrijo natihoma od vseh strani obkolilo in jo hotelo raztrgati, kakor so zveze Turčijo raztrgali...

Kar so v zadnjih časih v diplomatskih krogi le šepetali, to se je zdaj izkazalo kot grozovarsnica. Ruski diplomati so vstvarili balkansko zvezo in ost te zveze je obrnjena proti Avstro-Ogrski. Dne 29. februarja 1912 se je v Sofiji podpisala med balkansko vojno Bolgarija in Srbija. Pokazano je danes z nepobitnimi dokazi, da je zahrbtna Rusija vstvarila balkansko zvezo, da ta zveza ni bila toliko proti Turčiji, marveč večidel proti Avstriji naperjena, da se je Avstrijo natihoma od vseh strani obkolilo in jo hotelo raztrgati, kakor so zveze Turčijo raztrgali...

garom na pomoč priti; — ako bi pa Avstro-Ogrska Srbijo napadla, morala bi Bolgarija takoj naši monarhiji vojno napovedati in 200.000 mož za boj proti Avstriji Srbom na pomoč poslati. To obveznost je imela Bolgarija zlasti za slučaj, ako bi avstrijski vojaki marširali v sandžak Novibazar; ja celo za slučaj, da bi Srbija sama svoje vojaštvo v Sandžak vrgla in s tem spopad z Avstrijo povzročila, veljala je ta obveznost. Pa to še ni vse! Ta pogodba je bila v prvi vrsti proti Avstro-Ogrski naperjena. Šele v drugi vrsti prišla je vojna zoper Turčijo. Vojno s Turčijo se je smatralo za precej neverjetni dogodek in se jo je omenilo le v nekem tajnem dodatku k aliančni pogodbi... Najhujše pa je to-le: V tej pogodbi ni bila Rusija samo razsodnik v slučaju prepira za plen; imela je izrecno pravico, da dopusti ali zabrani udarec zaveznikov proti Turčiji.

Vse to je, kakor vidimo, dokazano. Kaj sledi iz teh dejstev? Rusija je smatrala vmešavanje Avstrije v balkanske dogodke za somoumevno. Misli je, da bode Avstrija takoj nastopila, ako bodejo Srbi marširali v sandžak. Zato je Srbom zasigurala pomoč Bolgarov zoper Avstrijo. Rusija je torej dopustila vojno zoper Turčijo edino zaradi tega, da bi mobilizirala celi Balkan proti Avstriji. Torej je popolnoma jasno, da je Rusija kovala bojne načrte zoper Avstrijo. Pridobila je za te svoje zahrbtne načrte Srbijo, ki nam je vedno sovražna, pa tudi Bolgarijo, kateri je Avstrija vedno toliko dobrega storila.

Bržkone je tudi francoska vlada o tem hinavskem načrtu vedela. Pač pa ni vedela o njem ničesar Angleška, ki jo je Rusija na nečuvani način zlorabljala. Anglija se je z vso vsemno zavzemala za sklepanje mira po vojni, ki jo je pravzaprav Rusija povzročila. Napoli barbarstva Rusija se je na brezvestni način igrala z evropskim mirom. Da se je ta mir vendar ohranil, grě zahvaliti nezmerni miroljubnosti presvitlega cesarja Franca Jožefa I., in pa zmernosti, treznosti avstrijske zunanje politike. Celo vrsto zanj in jam nastavila je Rusija naši domovini, — na eni strani je kazala hinavsko-prijazno lice, na drugi pa je čakala z mobilizirano svojo armado, da odmarširajo avstrijski vojaki v

sandžak... Posrečilo pa se ni! Avstrija se ni zmenila za sandžak, ni napadla Srbe, ni uresničila zločinskih želj ruskega sosedu. In tako je padla ruska zarota v vodo, — balkanska zveza se je razbila, — v potokih bratske krvi so pokopali Srbi in Bolgari slovansko zavezništvo, — Bolgarija je grozovito drago plačala svojo nepošteno zaupljivost do Rusije, — Avstrija pa stoji prejkotslej poštena, čista in mogočna v osrčju Evrope!

Razkrinkani so sovražniki Avstrije, — razkrinkani in osramočeni! Ruski poslanik Hartwig v Belgradu dejal je šele pred kratkim napram nekemu bulgarskemu pisatelju: „Razumeti morate, da potrebujete Rusija močno Srbijo. Za Turčijo pride avstrijsko vprašanje na vrsto. Srbija bode naše najboljšo orožje. Vi Bulgari bodede dobili vašo Makedonijo tisti dan nazaj, na katerem si bode Srbija svojo Bosno in svojo Hercegovino nazaj vzela.“ — Tako je govoril ruski poslanik Hartwig! Pa zadnji dogodki so mu štrono zmešali. Azijske želje Rusije so se razpršile ob avstrijski poštenosti, ki ni hotela iz balkanske vojne za se nobenega dobička vzeti. Skupno z Nemčijo in Italijo ohranila je Avstrija vesoljni mir in ruske intrigue so se izjalovile...

Osramočeni so pa zdaj tudi — slovenski voditelji. Navdušenje pijani napivali so balkanski zvezi, ki je bila v prvi vesti proti Avstriji naperjena. V slovanem deliriju so se bratili s Srbi, ki so bilo le slepo orožje v roki protiaustrijske ruske politike. Proti lastni avstrijski domovini so ruvali in hujskali slovenski voditelji, to pa v času, ko so se zbirali na avstrijskih mejah najhujši sovražniki, da bi monarhijo napadli in razbili...

To so velike besede! A resnične so! In slovensko ljudstvo, ki ljubi avstrijsko domovino, se bode iz teh dogodkov mnogo priučilo!

Cenjeni somišljeniki!

Leto se bliža svojemu koncu in treba je svoje dolžnosti napram listu izpolniti.

„Štajerc“

je napram svojim odjemalcem gotovo v vsakem oziru izpolnil svojo dolžnost! Zato pa prosimo tudi cenjene naročnike, naj čim hitreje poravnajo zaostalo naročnino. Marsikdo dolžan je naročnino še za preteklo leto. Kakor pri vseh listih treba je pa tudi pri

KAJ JE PRALNA VESELICA?

To je tisti veseli dan, kadar se sname perilo s Schichtovim milom, znamka „Jelen“. Perilo postaja očividno čisto. V kratkem času, med prepevanjem in smehom, je izvršeno vse delo. V vsakem kosu Schichtovega mila je skrit palček, ki skrbi za to, da perici ni treba toliko drgati. Perilo ostane vsled tega dolgo časa kot novo in se ne raztrga tako hitro, kakor če se pere z navadnim milom, katerega pralna moč se mora nadomestiti s silnejšim obdelovanjem perila.

Naš koledar je izšel in stane 60 vinarjev, s poštino 70 vinarjev.

„Štajercu“ naročnino naprej plačati. Kdor plača naročnino za l. 1914 pred novim letom, ta plača še staro svoto 3 kron, medtem ko se potem naročnina za l. 1915 zviša.

Prosimo torej še enkrat, naj stori vsakdo svojo dolžnost in naj

vpošlje naročnino.

Treba je pa tudi, da se zdaj ob koncu leta naši somišljeniki „Štajerca“ še tesneje oprimejo. Ponujali bodo ljudski nasprotniki vse mogoče liste. Ali kdor je v resnici naprednega mišljenja, se ne bode dal zapeljati, marveč bode ostal

„Štajercu“ zvest.

Prosimo pa tudi, da naši somišljeniki nabirajo nove naročnike in odjemalce, da zahtevajo list po gostilnah, kavarnah, da priporočajo „Štajerca“ v krogu svojih sorodnikov, znancev in prijateljev. Kajti le na ta način se bode list še bolj razširil in bode zamogel svojo nalogo še bolje izvrševati!

Vsi na delo za „Štajerca.“

Štedljivost

pri kuhanju

doseže le tista gospodinja, ki uporablja

MAGGI-JEVE kocke

(gotova goveja juha)

MAGGI po 5 vinarjev.

Vsaka kocka da, — če se jo polije s 1/2 litrom vrele vode, — 1 krožnik izvrstne goveje juhe, katere se tudi uporablja kot juha za vkuhanje, za polivanje omak, zelenjav. i. t. d.

Pri nakupu naj se pazi na ime MAGGI in na varstveno znamko

zvezdo s križcem

Politični pregled.

Dne 18. decembra t. l. stopi naš cesar, kakor smo že poročali, v 1.000 mesec svojega življenja. Obenem postane naš bodoči cesar prestolonaslednik Franc Ferdinand 50 let star.

Zakaj so bili Turki pre-magani?

Iz govora c. in kr. majorja Feliksa Wagner*.

Turški vojaški material je bil, vsaj kolikor se tiče aktivnega moštva, tudi pred vojno izborn. Ne turški soldat je izgubil bitke, marveč odgovorni voditelji, ki niso za ničesar skrbeli. Tudi oficirji so bili hrabri, kar dokazuje visoko procentno število oficirskih izgub.

Začetkom vojne bil je položaj turške armade žalosten. Ali med vojno se je vedno bolj izboljšal. Vojaški atašaji so videli povratek od Lüle Burgasa; zagotavljajo, da je večji del vojaštva v dobrem stanju nazaj marširal, da so se ljudje komandi pokorili.

Strašne panike povzročilo je večinoma prebivalstvo, nadalje train in kolone vozov, ki so obtičale v blatu vsled utrujenosti konjev. Stotero beguncev, žen, otrok in ranjenih vojakov, za katere se ni nikdo brigal, naskočili so pripravljene železniške vozove in so prisilili strojevodje, da se odpeljejo. Strehe vagonov so bile

65 letnica vladanja našega cesarja praznovala se je po vsej monarhiji na jako slovesni način. Cesar Franc Jožef I. dobil je tudi od vseh vladarjev sveta iskrene čestitke. Vsa javnost je slavila ta dan in vse časopise priznava veliki pomen blagoslovenega, miroljubnega vladanja presvitlega našega cesarja. Posebno toplo pozdravljali so jubilej nemški listi. Pa tudi angleški. Tako n. pr. piše „Daily Telegraph“: „Čestitkam lastnega ljudstva se pridruži molitev vsega civiliziranega sveta, da naj bi bilo politični modrosti čestitljivega monarha še dolgo privoščeno, voditi usodo lastne države in pomagati državnim pisarnam Evrope s svojim velikim znanjem.“ „Daily Mail“ piše: „Cesar se je vedno kot mirovni vladar izkazal. V nadi, da ostane ohranjen svojemu ljudstvu in celi Evropi še dolgo vrsto let, prinašamo mu svoje najudanejšee čestitke.“ In tako splošno spoštovanega vladarja se upajo napadati balkanski lističi, ki niti pojma nimajo o kulturnem življenju... Bog ohrani vsemu svetu še dolga leta našega ljubljenega cesarja!

40 letnica vojne medalje. Letos je 40 let, odkar je ustanovil naš cesar vojno medaljo (Kriegsmedaille).

Državna zbornica se peča zdaj z zadnjim oddelkom malega finančnega načrta. Ko bode to razpravo končala, pričela bode sklepati o proračunskem provizoriju. Pote mpride baje železniška predloga za Bozno na dnevni red, kateri bode zopet predloga glede prepotrebnih lokalnih železnice sledila. Samoumevno je, da vsega tega dela ne bode mogla še letos izvršiti, temveč da bo imela z njim še marca meseca 1914 opraviti. Takrat stopijo tudi delegacije skupaj, da sklepajo o skupnem proračunu za l. 1914/15. Kér se je zmešnjava v Galiciji vsled vladinega mešetarnjenja vendar podela in se bode gališki deželni zbor že 5. decembra sklical, je gotovo, da govorice glede razpusta državne zbornice ne odgovarjajo resnici. Cenjeni poslanci se ravno preveč bojijo za svoje mandata in za lepe dijete, ki jih kot poslanci služijo.

Novi davki. Vodja našega finančnega ministerstva baron Engel je izjavil, da bode vlada predlogu glede lokalnih železnice sredi decembra predložila. Da pa se za lokalne železnice potrebne stroške pokrije, zahtevala bode vlada sprejem drugega dela finančnih predlog. Ta drugi del obsega davek na užigalice, zvišanje pristojbin za dedščine, ureditev pristojbin za zavarovanja, nadalje davek na dividende, zvišanje sodnijskih pristojbin in njih vpeljanje v kazensko postopanje. Lepi časi nas torej čakajo!

Duhovnik — agent za izseljevanje. Nobena stranka se ni tako hudo proti izseljevalnemu škandalu pridušala, kakor klerikalna. Zdaj pa se je dognalo, da je bil eden glavnih agentov za izseljevanje katoliški duhovnik pater Szponder v Krakovi, katerega je oblast tudi že pod ključ dala. Policija napravila je pri temu

polne ljudi; pri mostovih, ki imajo železno streho, je vlak te nesrečneže iz streh vrgel.

Turčija se še ni okrepčala od nasilja in zatiranja, ki ga je izvrševal Abdul Hamid skozi desetletja. Vpliv nemških inštruktorjev ni bil tako velik, kakor se misli. Povsod so srečali nezaupanje. Mladoturki, ki so hoteli vstvariti iz Turčije moderno državo, niso bili vedno poštene značaji. Nakopičili so napako za napako. Mnogo elementov se je drenalo k mladoturškim motcem, ki so hoteli iz novega reda svoj dobiček vleči. In tako tudi po spremembi l. 1908 tuji ugodni vpliv ni prišel na površje. Ugodni konec grške vojne in pa nekateri uspehi v Tripolisu vstvarili so nevarni optimizem. Zaupalo se je na Allahovo voljo. Tri leta sem nahajala se je Turčija vsled večnih albanskih vstaj v vojnem stanju. Poklicalo se je ljudi k orožju in jih zopet domu poslalo. Vojno navdušenje pa ni moglo vladati. Vsled revolucije l. 1912 so se pojmi popolnoma zmešali. Ljudje niso več vedeli, kdo je v deželi gospodar. K temu prišla je še vojna z Italijo. V tem kritičnem stanju zadeli so dogodki l. 1912 državo, ljudstvo in armado. Padec Mladoturkov in vlada nazimapa se je spremenila osebe na najvažnejših mestih komande. Na vojno se niti verovalo ni; drugače

duhovniku hišno preiskavo, pri kateri se našlo jako veliko sumljivih pisem. Ko so patr aretirali, skušal si je noč v prsa zadreti; pa policija je ta samomor preprečila. Oklenjenega so oddali potem sodnji. V stanovanju tega katoliškega patra našlo se je tudi na stotine knetiških oblek, ki so jih tam izseljenci pustili, kateri so bili še dolžni vojaščine. Pater jim je d mestno obleko in jih je spravil čez mejo. Po božnost političnih popov je torej presneto malo vredna.

Kranjske deželnozborske volitve so doslej samoumevno prinesle klerikalcem uspehe. V Ljubljani sami pride do ožje volitve med liberalcem Turkom in klerikalcem Kregarjem; izvolitev prvega je zasigurjena, ker bodejo zanj gotovi tudi socialisti glasovali. Pri volitvah iz splošnega razreda bili so klerikalci s pretežno večim glasov izvoljeni, i. s.: v ljubljanski okolici Miha Dimnik (4326 glasov); Radovljica Kranjska gora, Tržič: Janez Piber (3900 glasov); Kranj in Škofja Loka: Evgen Jare (5052 glasov; duhovnik!); Litija, Višnagora in Radeče: dr. Janez Zajc (4646 glasov; dohtar!); Vrhnika, Logatec, Idrija, Cirknica: Anton Kob (4958 glasov); Kamnik in Brdo: Janez Lavrenčič (4846 glasov); Postojna, Senožeče, Ilirska Bistrica, Vipava in Laze: dr. Vladimir Pegan (5480 glasov; dohtar!); Rudolfovo, Črnenbelj: Alojz Mihelčič (5331 glasov); Kočevje, Velike Lašče, Ribnica in Žusem: Franc Jablčič (5487 glasov; „klerikalni“ učitelj!); Krško, Mokronog in Trebnj: Janez Hladnik (4956 glasov). — Kakor vse kaže, bodejo torej klerikalci na Kranjskem in zanaprej gospodari. Pomagala pa jim ni „sveta Johanca“, marveč le najgrše in najpodlejšee nasilje, zloraba vseh sredstev, strupeni način politikovanja, kakor so ga zmožni ravno le slovenski klerikalci!

Laški študenti zahtevajo že leta sem, da jim napravi avstrijska vlada na troške avstrijskih davkoplačevalcev v Trstu visoko šolo. Kér se jim ta sicer res nepotrebna zahteva doslej ni ugodila, delajo po raznih avstrijskih mestih skandale. Svoj čas so v Innsbrucku in na Dunaju z revolverji nastopali. Zadnjič pa podobno na univerzi v Gradcu, kjer je prišlo do hudih pretepov med njimi in nemškimi dijaki. V pretepih je bilo 20 študentov ranjenih, m. nj. triji težko. Treba bode laškim fantičom odločno povedati, da se na avstrijskih tleh ne bodejo uresničile kalabreške manire. V odgovor na graške dogodke pa so sevršile potem še v Trstu in v raznih laških mestih demonstracije.

Tiskarski štrajh se pripravlja po vsej Avstriji. Dosedanja pogajanja med organizacijo stavcev in delodajalci so se popolnoma razbila. V nekaterih mestih so pričeli stavci že s pasivno resistenco. Na Tirolskem pa so delodajalci stavce deloma izpri. Ako se v hipu ne doseže sporazum, priti zna po vsej državi do tiskarskega štrajka, ki bi bil za vso javnost velikankega pomena.

Obrtniške zahteve. Deputacija obrtnikov

bi ne bilo mogoče, da se je neposredno pred izbruhom vojne dva letnika na dopust poslalo.

Redife (2. linija) se ni moglo smatrati za polnovredne. Še pri Lüle Burgas se je vidilo ljudi, ki so puško pri streljanju na čelo ali na trebuh naslonili. Zmešalo se je te vojske z „nizemi“ (1. linija) in tako se ni imelo nobenega zanesljivega vojske več. Regimenti so imeli le eno tretino v resnici izvežbanih vojakov. Stanja je bilo jako slabotno; nekateri bataljoni šteli so le 250 mož. Najboljši turški vojaki (iz Anatolije) zamogli so vsled vojne z Italijo in grške mornarice le čez Bosporus v Evropo priti. Prišli so vsled tega mnogo prepozno. Ljudje niso vedeli, proti komu naj se borijo.

Preskrbljeno ni bilo za oskrbo, strelivo in train. Uradniki pri kolonah niso svoje službe razumeli. Pri Kirk-Killisi dobili so Bulgari turška skladišča v roke, v katerih je bilo hrane za 30.000 mož in za 8 mesecev. Zaloge streliva in orožja so bile napolnjene, ali do vojakov niso prišle. Na kolodvoru Baba Eski so intendanti polno naloženi vlak s hrano zapustili. Neki baterijski komandant mi je pravil, da je imel pri Kirk-Killise v celi bateriji le 10 strellov. V neki vojaški apoteki bilo je 30.000 frankov vseh mogočih zdravil nakopičenih in

* Major Wagner je učitelj na korni oficirski šoli v Gradcu. Obiskal je sam balkanska bojišča in imel potem predavanje, kateremu posnemamo ta članek in katero je gotovo velesnimivo. (Op. Oredništva.)

šuje (prvaški) „Slovenski narod“ to izseljevanje. Ta list priporoča deklam in hišinj, kuharicam in natakarcam, da naj odpotujejo v Belgrad, češ da dosežejo tam krasno plačo s pomočjo „Srbsko-narodne ženske zveze“. Bati se je, da bode narodni plašč, ki se ga obeša seveda tudi tej čudni gospodarski politiki, slovenskemu ljudstvu polagoma sapo vzeli. . . K temu članku le dostavimo, da se nam prav čudno zdi, zakaj ne odpotujejo slovenski „narodni“ voditelji sami na Srbsko. Za njimi pač ne bode noben petelin zakikirikal. Vbogo ljudstvo pa, ki je itak že vsled izseljevanja na beraško palico prišlo, naj pustijo pri miru!

Uporni francoski vojaki. Razburljivo vožnjo ima pasažirski parnik „Marsa“ za seboj. Na parniku nahajalo se je tudi 8 francoskih vojakov, ki so bili zaradi zločinov iz armade izključeni in bi se imeli v afričanske kazenske kolonije preseliti. Ti zločinci vrgli so v neopaženem hipu verige od sebe in je prišlo do grozovitega boja z orožniki. Ker orožniki niso mogli orožja rabiti, bi gotovo podlegli, ako bi jim mornarji in potniki ne pomagali. Naposled so zločince vendar zopet v verige oklenili. Ko so jim drugi dan pri obedu verige zopet proč vzeli, skočil je vodja upornikov v morje. Prišlo je zopet do bojev. Mornarji so v morju plavajočega upornika vjeli. Potem so vse zločince na stene parnika uklenili.

Brihtni fajmošter. V Hinterkirchenu imeli so jako dobrosrčnega fajmoštra. Zaradi njegove dobrote prišli so celo ljudje iz sosednih far k njemu k spovedi. To je bilo zanj sicer zelo laskavo, ali naposled sploh ni prišel iz spovednice. Dolgo je fajmošter premišljeval, kaj naj stori. Naposled imel je imenitno misel. Napisal je sledeči razglas in ga obesil na spovednico: „Zaradi mnogoštevilnega obiska moje spovednice moram vpeljati sledeči spovedni red: V ponedeljek: lažniki, hinavci, opravičljivi. — V torek: Tatovi in goljufi. — V sredo: Presestniki in prelomilci zakona itd. itd. . . . Za vsak dan določil je fajmošter gotovo vrsto grehov. Ali — od tega časa ni prišel nikdo več k njemu na spoved!

Grenka usoda. Res žalostno usodo dočakala je družina Welzen pri Paderbornu. Stariši imeli so 8 otrok, ki so vsi na šarlahu zboleli. Trije otroci umrli so pretekli teden in se jih je predzadnjo nedeljo pokopalo. Ponedeljek umrl je četrti otrok in tekot tedna še ostali štiri otroci. Nesrečni stariši izgubili so torej tekom 14 dneh vseh svojih 8 otrok.

Brezvestni zločinec. Pri neki mitnici v Budimpešti prišli so grdemu tihotapljenju na sled. Izdelovalec klobas Ferdinand Frühbauer vtihotapil je namreč veliko množino svinjskega mesa s mrliškimi vozovi v mesto. Dva mrliška vozova, črno drapirana in s črnimi konji oprežena, na katerih sta sedela črna oblečeni kučijaži pokopališkega zavoda, — vozila sta 10 zaklanih svinj. Seveda ponavadi ni pri mitnici nikdo v mrliški voz pogledal. Svinjsko meso iz mrliških vozov pa je Frühbauer potem za svoje klobase porabil.

Zapuščina grofice. V hotelu Bristol na Dunaju umrla je te dni grofica Osten-Platen. Pri zapisovanju zapuščine našli so to-le: 60 oblek, 110 klobukov in vrednostnih papirjev za 2 milijona kron. Najcenejša obleka je stala 5.000 frankov, posamezne klobuke pa so cenili od 1.000 do 12.000 frankov. Grofica izdajala je za svojo obleko na leto okoli 400.000 kron in je na ta način večino svojega premoženja zapravila. V zadnjih letih napravila je 8 krat svoj testa-

ment. Tudi malo pred smrtjo je pokazala z znamenji, da bi zopet rada testament spremenila. Govoriti namreč ni več mogla.

Iz rusko-japonske vojne se izvleče zdaj razne zanimivosti. Neki popotnik, ki je živel več let na Japonskem, pripoveduje doslej neznano dejstvo, da se je v japonski armadi bojevalo tudi 10% žensk. Oblekle so moške obleke in se uvrstile med vojake. General Kuroki, ki je zapovedoval 60.000 mož močni armadi, imel je v njej tudi 6.000 takih hrabrih Japonk, ki niso bile nič manj pogumne nego njih moške.

5 letni samomorilec. V Gradcu skočil je nekaj čez 5 let stari sinček kučijaža Franc Russ v vodo. Potegnili so ga sicer iz potoka, ali otrok je bil že mrtev. Deček je bil doma okregan in je že preje ljudem pravil, da si bode življenje vzel. Seveda nikdo tem besedam otroka, ki niti v šolo ni hodil, ni mogel verovati.

Na smrt obsojena sta bila v Grosswardeinu neki Kupas in njegova ljubica Ana Szon. Zastrupila sta hčerko Kupasa in njenega moža.

Tokajer. Vinska trgateg v Tokajskih goricah je letos jako slabo izpadla. V vinogradih našega cesarja, kjer se bere ponavadi 1500 do 1800 hektolitrov tega imenitnega vina, nabralo se je hektoliter le 300 hektolitrov.

Grozen umor. V Breslau ustrelil je stražnik Wolsky svojo spečo ženo, svojega 15 letnega sina, svojo 8 letno hčerko in sam sebe. Vzrok groznega zločina je baje neozdravljiva bolezen stražnika.

Težko kaznovana neumnost. V Muggia se je 13 letni Alojz Riccoban na prstu malo ranil. V svoji neumnosti je po starem babjeverstvu položil cestno blato na rano. Vsled tega je hudo obolel (Starrkrampf) in bode moral bržkone umreti.

Lepi škofli. Protiv bivšemu olumškemu nadškofu dru. Kohnu naperil je njegov naslednik nadškof dr. Bauer tožbo zaradi denarnih zadev. Gré se za velike svote. Kristus pa ni imel niti prostora, kamor bi položil svojo utrujeno glavo . . .

Redko odlikovanje. Kot edina tvrdka poljedelske branše dobile so Delavnice-Titania v Pernau-Wels-u na letošnjem jenskem sejmu v Gradcu dve najbolj visoki odliki, državno srebrno kolajno in srebrno kolajno c. k. štajerskega poljedelskega društva. Zadnja odlika je toliko važnejša, ker je pri praktičnih poskusih brzorparilnikov za živineko krmno znamka Titania edina bila, katere je to visoko odlikovanje dobila, medtem ko je udeležena konkurencija čisto brez odlike ostala, si torej niti manjvredne odlike, kakor izpostavne kolajne ali diploma priboriti ni mogla.

Razstrelba kanona. Na strelišču Skoda-tvornic se je razstrelil kanon, s katerim so izvršili poskusno streljanje. Uradniku Melku odtrgalo je obe nogi in je nesrečnež v bolnišnici umrl. Tudi delavec Kratochvil bil je tako težko ranjen, da je kmalo nato izdihnil.

Zverinski zamorci. Iz Havanne se poroča, da je tam 10 zamorcev umorilo neko belo deklinjo, ki izpustilo kri in porabilo to kri v verske namene. Morilci so hoteli potem sledove svojega zločina s tem prikriti, da so dotično hišo zažgali in hoteli mrliča obenem sežgati. Razstrelili so tudi hišo z dinamitom. Ali vsled razstrelbe prihiteli so policaji, ki so našli gorečega mrliča. Zamorci pripadajo neki čez vso deželo razširjeni sekta ali veri, ki pod vodstvom duhovnikov človeške krviave žrtve prinaša.

Rudarska smrt. Na šahtu št. 3 rudnika „Deutscher Kaiser“ v Essenu se je kamenje podrla. En rudar je bil takoj mrtev, 6 pa jih je smrtonovarno ranjenih.

Iz Spodnje-Stajerskega.

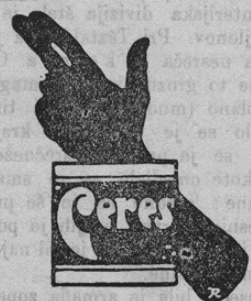
Klerikalni listi od samega dolgega zopet ne znajo drugega pisariti, nego da bode „Štajerc“ končal. . . . Ej gospodje v temnih, črnih uredništvih, kako se motite! Kolikokrat že so prerokovali „Štajercu“ smrt in vedno ste zmotili. Poginila je pač že cela vrsta proti „Štajercu“ naperjenih listov, — mi pa le še vedno napredujemo! Tudi zdaj je tako! „Slov. Gospodar“ se baha, da ima 15.000 plačilnih naročil. Prvič je to zlagano, drugič pa je imel „Štajerc“ že davno to naklado. Konstatiramo torej, da so vse novice, ki jih trosijo nasprotniki glede opustitve „Štajerca“, navadna izmisljena laž in da bode „Štajerc“, ki je tekom letu izredno veliko novih naročnikov pridobil, z novim letom v še večji obliki izšel. Zivio „Štajerc“!

Deželna bolnišnica v Ptuj je res v vsakem oziru premajhna. Posledice tega dejstva pa so jako žalostne. Pomisliti se mora, da je ptujski okraj eden največjih, da je blizu 100.000 oseb prebivalstva od te majhne ptujske bolnišnice odvisno. V bolnišnici se nahaja komaj 60 bolniških postelj. Kaj to pomeni, mora sleherni razumni človek izpoznati. Velikansko je število bolnikov, katere se ne more vsled pomanjkanja prostora v bolnišnico sprejeti. Kolikokrat se zgodi, da se pripelje na smrt bolanega človeka k bolnišnici, tam se bolnika ne more sprejeti in vožnja gre zopet nazaj, brez upanja in tolažbe ter pomoči. Zgodili so se že slučaj, da so bolniki na poti od bolnišnice, ki jih ni mogla sprejeti, na cesti v vozu umrli. Zgodili so se slučaj, da so težko bolani ljudje, ki se jih ni v bolnišnico sprejeti zamoglo, izvršili v svojem obupu samomor, skočili v Dravo ali si na drugi način skušali življenje vzeti. . . . To so tako žalostne razmere, da kričijo do neba! Žal da prejšnji slovenski deželni odbornik, ki je bil tudi nadzornik deželnih bolnišnic, v tem oziru ni ničesar ukrenil. Njegova bolezen je pač zakrivila, da ni pokazal tiste energije in agilnosti, ki je pri takih stvareh potrebna. No zdaj imamo novega slovenskega deželnega odbornika v osebi dr. Verstovškega, o katerem se govori, da ima dovolj energije in agilnosti. Upamo tedaj, da bode dr. Verstovšek popravil grehe predhodnikov, da bode on naperil vse moči, da se sramotne razmere gledé ptujske deželne bolnišnice temeljito spremenijo. Skrajni čas bi bil! Bolnišnica gotovo ni in ne sme biti noben „politikum“; zato upamo, da se bodo zlasti v interesu bolanega, na cesti umirajočega slovenskega ljudstva kaj ukrenilo. Na delo, gospodje!

Deželno trsno šolo v Ptuj se namerava baje opustiti, odnosno v mariborski okraj preseliti. To bi bila po našem mnenju velika napaka, krivica in gospodarsko oškodovanje ptujskega okraja. Pomisliti je, da v nobenem okraju ni toliko vinogradništva nego v ptujskem. In skoraj polovica vinogradov še ni prenarejeno z ameriškimi trjem. Ako se to velepotrebno trsno šolo zdaj v resnici opusti, potem je gotovo, da bode to jako hudi udarec zlasti haložanskemu vinogradništvu. Kmetje bodejo prisiljeni, nakupovati zopet drago trsje iz zasebnih trsnih šol. Da je to za uboge Haložane skoraj nemogoče, bode vsakdo priznal, kdor pozna razmere. Ne rečemo, da morda v mariborskem okraju take trsne šole ni treba. Gotovo bi bila tudi tam jako koristna. Ali saj

Ostani vedno zvest dobremu,

ki se je kot tako obneslo. Jedilna mast „Ceres“ je znana pri vseh gospodinjah, ki morajo štediti, kot najbolj izdatna jedilna mast. „Ceres“ namreč ne vsebuje vode kakor druge masti. Jedilna mast „Ceres“ je popolnoma čista in zato mnogo izdatnejša. Pri uporabi se vzame vedno 1/4 jedilne masti „Ceres“ manj nego kake druge.

Poraba svinje v gospodinstvu.

Svoj čas se je na t. zv. »kolino« še več držalo kakor dandanes; kadar se je svinjo zaklalo, bilo je to prilika za gospodinjstvo, da povabi sorodnike in prijatelje kot priče svoje spretnosti v izdelovanju klobas. Da bi zopet tako postalo! Težka jed je slabo pripravljena klobasa v človeškem želodcu. Zato pa je mnogo spretnosti treba, da se napravi dobre in fine klobase.

1. Pred klanjem.

Pred smrtjo se svinje ne sme razburjati, ker to škoduje dobroti mesa. 16 do 20 ur pred klanjem naj se ne daje svinji nobene krme, marveč samo čisto vodo. Soli se ne sme dati klalni 14 dni pred klanjem; kajti sol škoduje črevesju, tako da se rado trga.

2. Klanje.

V stanju počivanja so muskeli prosti od vsake kisline. Zato naj se žival v spanju preseče, z udarcem na glavo omami in hitro zakolje. Pri preganjanju živali, vlačanju iz hleva, pri podaljšani smrtni borbi, ako se žival ne omami, razvijajo se kisline v muskeli, ki prav neprijetno vplivajo na vzdržljivost mesa. Ker se kri preje nego mesni soki pokvari, doseči se mora popolnoma izkrvavenje, to pa s tem, da se mrtvo žival stiska, dviga in tlačí. Gorko meso se ne sme nikdar naprej izdelovati; zato se mora z delitvijo in izsekavanjem počakati, dokler se meso ne shladi. Kri naj se, ko se svinjo zakolje, v lončeno posodo vjame, dobro pomeša; pusti naj se kri na prostem, dokler se jo ne rabi.

3. Kaj mora gospodinja pripraviti?

a) kuhalno sol.

Po temu, kako dolgo se hoče napravljena jedila shraniti, potrebuje se tudi soli. Premalo soli izroči jedila pokvarjenju; preveč soli vzame jedilom dobri okus in manjša redilno vrednost. Računa se na 100 kil mrtve svinje 5 do 8 kil soli.

b) salpeter.

Salpeter se zato rabi, ker daje šunki in klobasam lepo, rdečo barvo. Preveč salpetra napravi meso trdo; ako se tako meso je, dobi se močno odvajanje. Zato tudi ni dobro, da se pri šunki one dele v bližini kosti s salpetrom nabaše, kajti potem pride preveč salpetra v meso. 60 do 80 gramov salpetra zadostuje za 100 kil mrtve svinje. Salpeter se mora pred rabo v možnarju jako fino zribati.

c) sladkor.

Sladkor napravi meso bolj sočno in okusno; za 100 kil mrtve svinje rabi se eno kilo sladkorja.

d) dišave in drugi dodatki.

Črni in beli poper, celi in zdrobljeni, je za nekatere vrste klobas neobhodno potreben. Nadalje potrebujemo čebule, česen, majoran, olupke in sok citrone, zemlje, ajdo, kašo ali riž.

e) druge vrste mesa.

Ako se hoče napraviti kranjske klobase, frankfurtske ali cervelat-klobase, naj se pripravijo tudi 2 kil krepkega govejega mesa (šerbel) in 1 kilo telečjega mesa; ako se hoče napraviti posebno veliko jeternih klobas, naj se kupi tudi še ene telečje pluč.

f) fini dodatki.

Za jeterne klobase za trajanje dodaj se mnogokrat gosja jetrica ali gobice (Trüffeln); gosja jetrica se skuha; gobice se fino stehta. Tudi potrebujemo čašo dobrega belega vina.

4. Vrste svinjskega mesa in masti ter črevesje.

Na svinji razlikujemo: glava; za njo takoj tilnik (Kamm); v sredini hrta rebrice in kotelet; med tem

in šunko bedra, belo ali ledično prato, sprednjo in zadnjo šunko, trebušno meso, noge in člene. Od vrst masti imamo trdi špeh na hrutu, trebušni špeh in šmer, ki se nahaja v trebušni votlini. — Od črev razlikujemo: kodraste, bele čreve, ki služijo za krvave, kašnate in jeterne klobase (za kuhati); široke, gladke čreve, ki služijo za izdelovanje trajnih klobas; ozke, gladke čreve za klobase za peči, oziroma za kranjske klobase; želodce za pres-klobase švarten-klobase in za shranjenje šmera. Ako se hoče frankfurtske ali kranjske klobasice napraviti, naj se raje nekaj ovčjih črev preskrbi.

5. Razdelitev svinje.

Popolnoma od potrebin gospodinstva odvisno je kako naj se svinjo razreže in razdeli. Gotovo je, da je najbolj prebavljivo svežo meso, pečeno ali pa kuhano. Ako se mora mnogo trajnih klobas napraviti, ostanajo za kajenje le šunke in reberca. Ako se manj klobas napravi, se lahko tilnik (Kamm), ko se ga je očistilo od masti in kože, zrola in po soljenju v mehur spravi ter zamaže; to je potem t. zv. »Rollschinken«. Pri manjši potrebi na klobasah ostane tudi trebušno masti, ki se jo naj raje ne izpusti, marveč tako porabi, kakor bomo pozneje popisali.

6. Čiščenje čreves.

Dokler so čreva še gorka, oddrgne se z ostrim kosom lesa vso na njih višico mast. Potem se jih izprazni in pusti parkrat toplo (ne vroč!) vodo skozi čreve teči. Potem se čreve obrne, vzame sline proč, to pa zopet s kosom lesa in položi čreve v mrzlo vodo, kateri se doda toliko hipermangan-kislega kalija, da postane tekočina lahko rdečkasta (ne plava). V tej tekočini ostanajo čreve pol ure. Potem je vsak neprijetni duh odpravljen. Čreve se potem v čisti, mrzli vodi opetovano izpere. Predno se jih rabi, da se jih za trenutek v župo na kotlju (ne vroč!).

7. Kaj pride v kotelj.

Trebušni špeh in mast, to pa po številu klobas, ki se jih misli napraviti, nadalje glava brez gobca in ušes, pljuč, oziroma tudi dokupljene telečje pljuč, srce, jezik, vranice, ledice (ne zrezati!) in za trajno jeterno klobaso 2 kil mesa od koteleta brez masti. Bolje je, ako se vodo v kotlju ne soli, marveč le vsebino klobas; kajti lahko se zmoti, ako se na dve plati soli.

(Naprej prihodnjič.)

Letni in živinski sejmi na Štajerskem.

Sejmi brez zvezdice so letni in kramarski sejmi; sejmi, zaznamovani z zvezdico (*) so živinski sejmi, sejmi z dvema zvezdicama (**) pomenijo letne in živinske sejme.

Dne 9. decembra v Bačah - Vrensko - Gor*, okraj Kozje; v Dobovi*, okraj B ežice; v Ljutomeru*; v Sv. Egidiju*, okraj Maribor; Ormožu (sejem s ščetinariji); Rogatcu*.

Dne 10. decembra v Groß Kleinu (sejem z zaklano klavno živino); pri Sv. Jurju na juž. železnici, okraj Celje; v Mariboru*; v Ptuj (sejem s ščetinariji); Staddorf (svinjski sejem), okraj Kozje.

Dne 11. decembra na Bregu pri Ptuj (svinjski sejem); v Gradcu (sejem z rogato živino).

Dne 12. decembra v Rogatcu (sejem s ščetinariji); v Gradcu (sejem s klavno živino).

Dne 13. decembra pri Sv. Petru pri Kraljevcu*, okraj Kozje; pri Sv. Križu*, okraj Gornja Radgona; v Žalcu*, okraj Celje; v Žireh*, okraj Laško; v Brežicah (svinjski sejem).

Dne 15. decembra v Arvežu (sejem z drobnico); v Edelschrotu*, okraj Voitsberg.

Dne 16. decembra v Ormožu (sejem s ščetinariji); v Radgoni*.

Dne 17. decembra v Ptuj (konjski in govejski sejem, sejem s ščetinariji); v Staddorfu (svinjski sejem); okraj Kozje.

Dne 18. decembra v Bregu pri Ptuj (svinjski sejem); v Gradcu (sejem z rogato živino).

Dne 19. decembra v Rogatcu (sejem s ščetinariji); v Gradcu (sejem z zaklano živino).

Dne 20. decembra v Brežicah (svinjski sejem).

Cena deželnih pridelkov iz Štajerskega, Avstrije in Ogrske.

Mesto	Kil	Pšenic		Rž		Ječmen		Oves		Koruza		Proso	
		K v	V v	K v	V v	K v	V v	K v	V v	K v	V v	K v	V v
Celje	50	12	—	8	50	9	—	10	—	10	—	17	—
Ormož	50	9	—	8	—	8	—	7	50	7	—	9	—
Gradec	50	11	50	9	50	8	50	9	—	8	—	0	50
Ljubno	50	11	50	9	—	10	—	8	50	9	—	—	—
Maribor	50	9	50	8	25	7	25	8	50	9	75	11	50
Ptuj	50	9	50	8	—	9	—	9	—	9	—	—	—
Inost	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Celovec	50	10	75	9	83	—	—	7	80	—	—	—	—
Solnograd	50	10	10	8	40	—	—	7	80	9	—	—	—
Dunaj	50	11	—	8	80	8	10	8	12	9	50	—	—
Ljubljana	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Linc	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pešt	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Mesto	Kil	Ajda		Bob		Seno		Seno		Ržena		Jedna	
		K v	V v	K v	V v	K v	V v	K v	V v	K v	V v	K v	V v
Celje	50	11	—	11	—	3	—	2	25	2	80	2	20
Ormož	50	9	50	12	50	4	50	4	—	2	50	2	—
Gradec	50	12	—	16	—	6	38	5	—	3	75	2	80
Ljubno	50	—	—	20	—	6	—	5	25	4	—	3	—
Maribor	50	10	—	14	25	4	—	—	—	2	75	2	25
Ptuj	50	—	—	8	50	5	—	4	50	3	60	2	90
Celovec	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Zunaj huj!

in znotraj pfuj!

Tako izgleda dandanes marsikatera okinčana bazarska ura; zato ne vidite tukaj nobenih okinčanih slik, s katerimi se oko kupca večidel le preseli in s katerimi se hoče mnogokrat le kevtemeljeno drage cene opravičiti.

Ne!

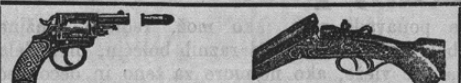
Ednostavna, ali **izborna in solidna** naj bode ura, zvesti spremljevalec! Zanesljivi prijatelj!

Ali hočete tako?

Potem ne glejte nikdar na zunanost, marveč le na **kolesje** in obrnite se ako rabite dobro, trajno ura, direktno na strokovnjaka, na fabrikanta, in sicer najbolje takoj na eno najsolidnejših švicarskih fabrik za ure. Pri tem nimate nobenih colinskih stroškov, kajti fabrična zaloga protokoliirane švicarske fabrike ur H. Suttner v Ljubljani št. 701. oddaja vsako uro po originalnih fabričnih cenah colnine prosto in ta firma ima tudi glavno zastopstvo fabrike ur »Zenith«. Svetovnoslavne so od firme Suttner izdelovane ure znamka »Iko«. Vi dobite zastoj in franko veliki krasni katalog o pravih švicarskih urah, od c. k. urada pregledanega in punciiranega zlatega ter srebrnega blaga, ako pišete karto na firmo Suttner. Storitve to takoj, čeprav zdaj nič ne rabite, kajti katalog, ki nudi tako bogato izbiro, je vedno dober v hiši in ako se sam nič ne rabi, izkaže se prijateljem in znancem dobro službo, ako se jim v slučaju potrebe s tem zanimivim, zanesljivim katalogom na roko gre.

Mali izvleček iz kataloga H. Suttner, Ljubljana št. 701.

Št. 410. Nikel-patent-Roskopf ura, grč 36 ur . . . K 4 10
Št. 1. Nikel-cilinder-remont 5—
Št. 719. Srebrna cilinder-remont 7 80
Št. 723. Prva švicarska srebrna s fant. cifernico . . 11 70
Št. 865. Niklasta verižica s privescem 1—
Št. 865. Srebrna verižica, 30 gr. težka 4 40
Št. 851. " " 50 gr. težka 6—
Št. 878. Dublé-zlato s privescem 7 70
Razpošiljatev po povzetju ali naprej-plačilu svote. Kar ne dopade, se izmenja ali denar vrne. 976

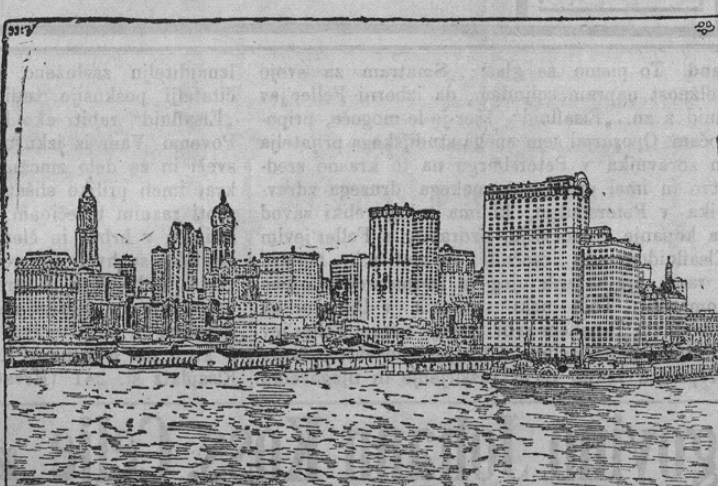
Trgovina z orožjem, c. k. zaloga smodnika

LECHNER ur JUNGEL, GRADEC, Sporgasse 1

prilporeča po fabričnih cenah kot najboljše orožje za branitelje autom. žepne pistole, precizno pripravljen v zlatonih »Brownning«, »Steyr«, »Mauzer« in »Bayard« Revolver v najboljši izbiri od K b-50 naprej. Flobert-puške in karabinerji, dvocevne Lancaster-lovske-puške od 36 K naprej. Patrone, ovitke patronov itd. Cenik zastoj in franko. 84

Iz Amerike.

V glavnem trgovinskem okraju ameriške prestolice Novi York zgradilo se je v zadnjih letih celo vrsto velikanskih poslopij. Splošno se imenuje ta izredno visoka poslopja, ki imajo 10—20 nadstropij, »Wolkenkratzer«. Ta poslopja spreminila so tudi pogled na pristan Novega Yorka. Naša današnja slika kaže v tem oziru najznačilnejši južni del mesta Novi York, ki stoji v okvirju nepretrgane vrste »dokov« in mostov za izkravnanje. Razven mnogo poslopij borz in bank je tam tudi jako veliko trgovinskih hiš. Da se izrabi ozki in dragoceni prostor, zidana so poslopja izredno visoka, kakor stolpi. Poslepje »Park Row Building« n. p. ima 29 nadstropij in je 116 metrov visoko. Poslepje »Pulitzer Building« zopet ima 116 metrov visokosti ter šteje 22 nadstropij.

Die neuen Wolkenkratzer im New-Yorker Hafenviertel.

Vzrok pomankanja denarja

je le ta, da kupujete drage pijače, kakor likerje, slivovico, rum in jesihi itd. Vse ednake pijače si lahko sami na lahek način in za polovično ceno in boljše pripravite, ako si kupite za 60 v. ednakih ekstraktov za pravo 3 lit. ednake pijače. — Zahtevajte cenik gratis. **Zastopniki** se sprejmejo za vse okraje proti visoki proviziji ali mesečni plači. Glavni zastop „Austria-Werken“, Zg. Hajdina 78, Ptuj. 1193

Šivalni stroji

- vseh zistemov, od najednostavnejše -
družinske mašine do čevljarske mašine.

Prijetno plačevanje na obroke. Na vse mašine 5 let garancije. Vsa popravila in nadomesta dela najceneje pri

Hans Spruschina,
zastopnik Gritznerjevih
šivalnih strojev in
Puchovih kolesov
PTUJ, Färbergasse št. 3.

Karl Kasper

trgovina z mešanim blagom in zaloga smodnika

PTUJ

priporoča svojo bogato zalogo

857

špecerijskega blaga,

zakovih polen za kurjavo, nadalje smodnika ba lov in razstrelbe, cindžnora, dinamit ter predmete municije za lov kakor patrone, kapseljne, šrot itd., nadalje glavno svojo zalogo v umetnem gnoju za travnike, njive in vinograde i. s. Tomažovo moko, kajnit, kalijevo sol itd. po najnižjih cenah.

Wasserdichte Wagenplachen und Pferddecken

Vozne plachte in konjske odeje

prodajata v vsaki velikosti in kakovosti po orig. fabrični ceni

Slawitsch in Heller v Ptuj.

Zdaj pride nesreča

se ponavadi reče, ako mož, reditelj družine zbolí in se, mučen od raznih bolečin, brez dela na peč vleče, ako ne more za ženo in deco več delati in nič več zaslužiti. Pametni človek pa ne toži, temveč izkoristi v takih slučajih izkušnje drugih.

Ne malo korist bi lahko našim čitateljem sledeče pismo prineslo, ki ga je pisal Nj. ekselencen Leon baron Freytagh-Loringhoren, deželni svetnik Veseljevega viteštva in carsko ruski resnični državni svetnik v Arensburgu, Kommandantenstr. 5, otok Ōsel, gubernija Liv-

Takoj se sprejme 40 krepih, močnih
delavcev
za železne tvornice (Eisenhüttenarbeiter) in to kot „Eisenführer“ ali „Gußgrubenheifer“. Biti morajo popolnoma zdravi, ne čez 35 let stari. Vstop takoj. Pogoj je, da se zamorejo tudi v nemščini zmeniti. Vprašanja pod „Berg- und Hüttenwerk Storé a. d. Südbahn.“

Mestna posredovalnica
(Wohnung- und Dienstvermittlung)
za
službe, učence, stanovanja in posestva
v Ptuj
izvršuje

vse vrste posredovanja najhitreje.
Vprašanja in pojasnila v mestni stražnici (rotovž).

Denar nazaj, ako brez uspeha.

Zdravniško spričevalo o izbornem učinku!

Polna krasna prsa

dobite pri rabi 1094

med. dr. A. Rix kreme za prsa.

Oblastveno preiskana in gar. neškodljiva za vsako starost
hitri sigurni uspeh. Se rabi zunanje. Poizkusna doza K 3—, vel. doza, zadostuje za uspeh K 8—.

Kosmetisches Dr. A. Rix Laboratorium Dunaj IX., Berggasse 17/K.

Razpošiljatev strogo diskretna.

Zalogo v Mariboru: lekarna pri „angelju varuhu“, lekarna „Marija pomagaj“ in parfumerija Wolfram, v Ljubljani lekarna pri „zlatem jelenu“, v dišavi A. Kauč, in „Adria-Drogerie.“

Hranilnica (Sparkassa)

vlad. državnega mesta Ptuj

Vstanovljena
leta
1862.

priporoča se glede vsakega med hranilnične zadeve spadajočega posredovanja, istotako tudi za posredovanje vsakršnega posla z avst. ogersko banko. Strankam se med uradnimi urami radovoljno in brezplačno vsaka zadeva pojasni in po vsem

vstreže.

Občenje
z avst. ogersko
banko.

Ravnateljstvo.

Čekovnemu računu št. 808051 pri c. kr. poštno - hranilničnem uradu.

Mestni denarni zavod.

Vstanovljena
leta
1862.

Giro-konto pri podružnici avst. ogerske banke v Gradcu.

Uradne ure za poslovanje s strankami ob delavnikih od 8—12 ure.

iznajditelju zasluženost slavo.“ Upamo, da naši čitatelji poskusijo tudi Fellerjev fluid z zn. „Elsafluid“ rabiti ako kedaj o bolečinah tožijo. Povemo Vam iz izkušnje, da postanete potem sveži in za delo zmogni, kajti kakor smo dostikrat imeli priliko slišati, se obnese ta preparat proti raznim bolečinam, kakor Hexenschuss, bolečinam v hrbtu in členkih, v križu in v prsih. Istotako se hvali to sredstvo proti bolečinam v vratu in bolenju v strani in mi sami smo se prepirali o njegovem zdravljenem, kašelj odpravljajočem in osvežujočem vplivu. Poizkusni tucat 5 kron pri lekarnarju E. V. Feller v Stubici, Elsaplatz št. 241 (Hrvatsko) — — — — b.

Posebno priporočamo

veliko trgovino Johann Koss, Celje na kolodvorskem prostoru

zaradi njene solidnosti, nizkih cen in velikega izbira, kjer se s samo dobrim blagom postreže; tam se vse dobi, kar kmet le potrebuje, naj si bode **manufakturno blago, gotovih oblek za moške, ženske in otroke, klobuke, čevlje, sploh obutalo, štrikane in šifonaste srajce, kravate, otročje vozičke, nar-**

Najboljša ržena kava

5 kg zavoj v lepi vreči
iz posodinega sukna za
K 4— franko pov-
sod poleg 2 vrednih
daril

zastonj

dobite od staro-renomi-
rane tvrdke **Josef
Stumpf**, tovarnaržene
kave **Šlotov** n. L., Če-
schy. Tisočero priznanj.
Poizkušnji in prošpekti
zastonj in franko.

Prosimo le direktno pri zgorajšni firmi
naročiti, ker je glasom ob. postave agen-
tom pri kazni prepovedano, prodajati v
zasebnih hišah rženo kavo.

1126

omaževa žlindra

1108

(vpisana varstvena znamka)

je odlično važno gnojilno sred-
stvo za vse plodove in na vsaki
vrsti zemlje. Poviša dohodke na
dobičkanosni način. Njena raba
ni vezana na noben letni čas.

Tomaževa žlindra „zvezdina znamka“

je kot izvrstno blago brez na-
pačne sestave priznana. Zato za-
htevaj vsak kmetovalec

Tomaževo žlindro „zvezdino znamko“

kajti zvezda na vreči in plomba
daje jamstvo na čisti in polni
izdelek.

Pozor!

Tomaževo žlindro „zvezdino znamko“
oddajajo promptno v originalnih vrečah:

Franz Frangesch, Maribor.
Josef Kasimir, Ptuj.
F. Kerschischinig, Radgona.
Alois Matschek, Maribor.
Ed. Suppanz, Pristava.
Franz Kupnik, Konjice.

Kjer se ne dobi, naj se obrne neposredno na
tvornice Tomaževih fosfatov z. z. o. z. Berlin W. 35.

Pred manjvrednim blagom se sviri.

1000 kron plačila

Obs. diskretni zavoj.

prosim, da mi pošljete en paket Cara 4 6 kron po povzetju.

Cara-Haus, Kopenhagen.

Za mi poslati zavoj Cara zahvalim se iskreno. Rabim zdaj Vaše lasno sredstvo tekoni 12 dni in sicer z dobrim uspehom; moji lasi ne izpadajo, marveč postajajo debelejši in težji; tudi niso tako malo rasi, odkar sem prišel Vaš lasni balzam rabi. Tudi moja brada postane bredovito kr. kejsa kakor svoje. Jaz sem že mnogo lasnih sredstev poizkusil, a brez uspeha, in zahvaljujem se Vam torej iz vsega srca za Vaše krasno lasno sredstvo. V bodoče bodem to sredstvo vsem priporočal, ki imajo zanj rabo. Z najboljšo zahvalo ostajam Vaš

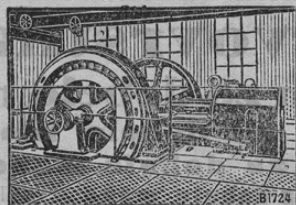
Cara daje lasem in bradi svitli, valjčkom podobni izgled in padajo lasi potem lahko in mehko. Raz-
pošilja se proti naprej-plačilu ali povzetju po celem svetu, ako se piše na največjo specialno trgovino.

En zavoj Cara stane 6 kron, dva zavoja 10 kron.

Cara-Haus, Kopenhagen 283., Dansko.

(Pisma treba frankirati s 25 vinarji, poštne karte pa z 10 vinarji).

Brzjavni naslov: Lanzeva podružnica Dunaj.
Telefonična zveza z vsemi mesti.

LANZEV ventilni lokomobil za vroči sopar
z naravnost pripetim dinamom.

HEINRICH **LANZ** MANNHEIM

Podružnica: DUNAJ VIII, Laudongasse 9.

LOKOMOBILI

z ventilnim parovodom „System Lentz“
najbolj sposobni obratni stroj za vroči sopar.
:: Prosta postrežba. :: Najvarnejše ravnanje.

Izpolni do 1000 PS.

Letno izdelovanje brez 2000 lokomobilov.

:: Inženerski obisk in ponudbe zastonj. ::

Prva fabrika ur HANNS KONRAD

c. in kr. dvorni liferant BRÜX
št. 5325 (Češko.) 819

Razpošilja le zanesljive ure s 3 letno pi-
smo na garancijo.

Ziatem Roskopf patent-ura z niklasto veri-
žico, privieskom in usnjatim fateralom
K 420. Švicarski orig. zistjem Roskopf pa-
tent K 5—. Registrirana „Adler Roskopf“
nikel anker-remontoar-ura K 7—. Nikel-
remontoar-ura „Fantazie“ K 750. srebrna
remontoar-ura „Gloria“-kolesje, odprta K 840,
ista ura z dvojnim mantelnom K 1250.

Konkurenčne budilnice in stenske ure.

Št. 3946. Po amerik. zistemu, gre v vsa-
kem položaju, najnataneje regulirana in
repasirana, en kos K 290, s ponoči svetlo
cifernico K 330. Dvojna zvončena budilnica
K 380, s ponoči svetlo cifernico K 420.
Kuhinjska okrogla ura K 320. Ura-kuka-
vica K 750, 850 in višje. Budilnica s stol-
povim zvončenjem K 730, ponoči svetla
K 840. Ura na pendelj K 850, 1030 in
višje. Brez rizike! — Iza enjava dovoljena
ali denar nazaj! Pošilja po povzetju ali
naprej-plačilu.

Glavni cenik s 4000 podobami na zahtevu
vsakomur zastonj in franko.

Peter Kostič-a naslednik Celije na glavnem trgu zraven apoteke

priporoča svojo zalogo: Otročjih igrač, raznih
vrst usatega blaga kakor kofre, taške za šolo,
za nakupovanje in za denar, toaletne reči,
pisalne in kadilne predmete. Razne stvari iz jekla
npr. bestek, žlic, nože za žep in prave Solinger
britve itd. Blago iz celuloide in roga, kako tudi
pletarsko blago npr. korbe za potovanje vseh
vrst. Razno blago iz stekla in porcelana, talarje,
piskre, skleda, flaše, glaže in druge v to stroko
spadajoče reči. Bazarni oddelek že od 20 vin.
naprej. Posebno lepe reči pa za 60 do K 120.

Meščanska parna žaga.

Na novem lentnem trgu (Lendplatz)
v Ptujju zraven klanice in plinarske
hiše postavljena je parna žaga vsakomur
v porabo.

Vsakomur se les hlodi itd., ter po zahtevi
tako razžaga. Vsakdo pa sme tudi sam
oblati, vrtati, spahati i. t. d.

V zdraviliščih zoper pljučne bolezni

m. dr. v Davosu, Arosi, Leyninu itd. se rabi stalno

kot priznano sredstvo SIROLIN-„Roche“; olajša in odpravi bolezni organov za dihanje v razmeroma kratkem času.
Stori jako dobro, poveča apetit in vpliva skrajno ugodno na splošno počutenje. Originalni zavoj à K 4— se dobi v
vseh apotekah.

SIROLIN-„Roche“

307

Najcenejše in najbolj vplivajoče odvajalno sredstvo

PHILIPP NEUSTEIN

poslaskorjene odvajalne kroglice.

(Neusteinove Elizabetne kroglice)

Imajo prednost v vsakem oziru pred vsemi enakimi preparati in so proste od vseh škodljivih tvarin ter se jih rabi z največjim uspehom pri boleznih organov spodnjega trupa, one so lahko odvajalne, čistijo kri, nobeno zdravilno sredstvo, ni ugodno, še in pri temu povsem neškodljivo, da premaga

Zapiranje in z njim gotovi vir največjih bolezni. Zaradi poslaskorjene oblike jih jemljejo celo otroci radi. 1 skatja, vsebuje 15 kroglic, stane 30 vinarjev; 1 zavo, vsebuje 8 skatelj, torej 120 kroglic, stane le K 2 —, pri naprejši pošiljavi K 245 franko.

Svarilo! Pred ponaredbami se nujno svari! Zabeleži naj se „Philipp Neustein's odvajalne kroglice.“ Samo pristne, ako ima vsaka skatja in navodilo našo postavno protokoliarno varstveno znamko v črno-rdečem tisku „Sv. Leopold“ in podpis „Philipp Neustein, apoteka.“ Naše trgovsko-sodniške embaleže morajo biti z našo firmo beležene.

Philipp Neustein apoteka

„sveti Leopold“

Dunaj, I., Plankengasse 6, ter v vseh apotekah. 1120

Obrobek zagospode.

Ura, verižica, vžigalo z 6 kresili samo K 4-85.

Posljam vsakomur, da seznanim mojo trdiko, krasno fantaz, srebrno remontoaruro za gospode, najboljšo ploščato in bogato kinčano obliže, z zelo dobrem zapinčnim kolesjem, natanko idoča, 3 letna garancija z elegantno ameriško dublezlatno verižico in novodobno nikelnasto žepno vžigalo z 6 rezervnimi kresili, kizadostujejo za eno leto, vseskupaj samo K 4-85 po povzetju. Vsak odjemalec tega obrobka je gotovo tako zadovoljen, da ostane za zmiraj moj odjemalec in me bude dalje priporočal v krogu svojih prijateljev. Eksport ARNOLD WEISS, DUNAJ XIII, Ameisgasse 13/S. 1070

Cajgaste hlače

(hudičeva koža) 1142

v najboljšem šivalnem delu se kupuje najbolje pri **A. Wesiak, Maribor,** Hauptplatz, ogel Draugasse.

Lovske puške

v vsakokratni izvršitvi 1017

Flobertne in zračne puške, samokrese in revolverje, lovsko orodje, zverinje vabivo, na kratko: vse kaj sliši v to stroko se kupi po ceni in dobro v strogo realni tovarni za puške **Ant. Antonitsch, Berovlje št. 112, Koroško.** Cenik zastojn in franko.

Otročji vozički

za 12, 14, 16, 18, 20 K in tudi finejše sorte v velikem izboru se dobiva v veliki trgovini **Johann Koss** CELJE na kolodvorskem prostoru. (Zahtevajte cenik). 224

Priporočljiva domača sredstva.

Kitajski železni Malaga, kapljice za okrepanje krvi proti slabosti in bledičnosti (Bleichsucht) itd.; steklenica 2 K. — Tekočina za prsa in pljuča, stekl. 1-20 K proti kašlju, težki sapi itd. — Čaj in pilule za čiščenje krvi à 80 vin. — Čaj proti gihtu à 80 vin. — Balzam za giht, ude in živce stekl. 1 K; izvrstno mazilo, ki odstrani bolečine. — Bleiburški živinski prašek à 1-20 K. Prašek proti odvajanju krvi v živalski vodi à 1-60. — Izvrstni strup za podgane, miši, ščurke à K 1—. Razpošiljatev **L. Herbst, apoteka, Bleiburg** na Koroškem.

Proti koščini, reumatizem in ishias je najboljšo Beckovo pravo perilo iz velblodnje žime! 1010

Tovarna za pletenino z električnim obratom, športne jope, svečari, lovske in športne opranske, rokavice, blace, suknje, nogavice kakor tudi vsako drugo obklobo za lov zimski šport in za turiste.

M. Beck, Dunaj 19, Hauptstrasse 30/48

K seiscini: Karlsbad, Marienbad, Franzensbad. Slikani cenik zastojn in franko.

Gospodinje!

Ne kupite putra ali nadomestila za puter, dokler niste glasovite, splošno preiskušene svetovne marke

BLAIMSCHEIN

„UNIKUM“

MARGARINE

preiskusili.

„UNIKUM“ ni rastlinska margarina.

„UNIKUM“ se izdeluje iz najčistejših goveje masti (Kernfett) z velepasteurizirano smetano in ima vsed tega najvišjo redilno vrednost ter je v resnici zdrava.

„UNIKUM“ ni umetniški izdelek, temveč najčistnejši naradni produkt.

„UNIKUM“ je za 50% cenejša nego navadni puter in garantirano mnogo izdatnejša.

SAMO BLAIMSCHEIN „UNIKUM“ je s stalno državno kontrolo varovana in je to na vsakem zavoju razvidno.

Cenjena gospodinja!

Ne pustite se vsled tega z drugimi naznanili zapeljati in rabite kot nadomestilo za puter, kadar pečete

cvrete

kuhate

za kruh s putrom

BLAIMSCHEIN's „UNIKUM“-MARGARINO

Se dobi povsod.

Posikušnje gratis in franko.

Združene fabrike za margarino in puter, **DUNAJ XIV.**

Prvovrstna špecialiteta!

Mlin za debelo moko z najboljšimi jeklenimi valjari

Mlin za debelo moko z litimi valjari

Mlin za debelo moko z meljskimi kolesi

Mlin za debelo moko z meljskimi kameni

kakor tudi razvrsne

stroje za razrezanje krme in repe, samorezne stroje,

kotlje za soparjenje krme, tlačilnice za slamo in seno

izdela in prodaja

PH. MAYFARTH & Co.

tovarna poljskih in rokodelskih strojev,

Dunaj II., Taborstrasse 71

Frankobrod na M., Berolin, Pariz, Moskova, Milano.

Voščim zastopnika. — Slikani cenik Nr. 538 zastojn in franko.

700 prvih nagrad, zlate medalje itd.

1500 delavcev in uradnikov

V uradno farmakopaejni — zaznamek laškega kraljestva sprejeto

SYRUP PAGLIANO

Svarilo:

prof. **ERNESTA PAGLIANO** v NEAPOLI

Calata San Marko 4.

Ali tekoč, ali prahast, ali v stisjenih kroglicah.

Najboljšo zdravilo za snavenje krvi in za osvobodbo. Najboljšo za zdravlilo v spomladi in v jeseni. Nagraden: lekarska izstava 1894. — Laška higienična izstava 1900 z veliko zlato medaljo. — Mednarodna izstava v Milanu 1906. — Mednarodna izstava Buenos-Aires 1910 z velikim častnim diplomom zlate medalje. — Mednarodna higienična izstava v Rimu 1912 veliki častni diplom. Se dobi v vseh boljših lekarnah.

Da nihče ne bode zapeljan od mnogih posnemanjih, kateri zdravju škodujejo, prosimo zahtevajte zmiraj samo našo znamko: **SYRUP PAGLIANO** prof. Ernesta Pagliano v Neapoli in ne drugo.

Pri nas se izve, kako se z našim sirupom zdravi in v drugo natančneje.

Slovstvo in pisarstvo v vseh jezikih.

Naši specialitete se prodajo po celi avstrijski državi in vseh naših zalozih brez uvoznine

šivalni stroj 20. stoletja. Kupujte le v naših prodajalnah ali skozi naše agente.

Singer Co, akc. dr. za šivalne stroje Ptuj, Hauptplatz 1.

Svarilo pred posnetki! Vse od drugih prodajalnih šivalnih strojev pod imenom „Singer“ ponujani stroji so izdelani po imenu naših starejših zistemov, ki zaostajajo v tajnosti, delazmožnosti in konstrukciji daleč za našimi novejšimi sistemi.

Na pr. vprašanja vsakokrat zaželjeno pojasnilo!

Vzorci vziranja, šivanja in stopanja zastojn in franko — Reparature vsake vrste se napravijo hitro in obračunajo najceneje.

Ljudska kopelj mestnega

kopališča v Ptuj.

Čas za kopanje: ob delavnikih od 12. ure do 2. ure popoldne (blagajna je od 12. ure)

12. do 1. ure zaprta; ob nedeljah in praznikih od 11. do 12. ure dopoldne.

1 kopelj z vročim zrakom, parno „Brausebad“ z rjuho K — 70

Užigalice!

Zahtevajte v vseh trgovinah, gostilnah, kavarnah, upeljavajte v vsaki hiši iz vrstne „Štajerčeve“ užigalice. V velikem se jih naroči naravnost pri „Länderbank“ Dunaj I., drugače pa pri glavni zalogi **BRATA SLAWITSCH, PTUJ**, in vseh drugih zalozah.

zakaznani postopač Julij Bader bil je 19. a. t. l. iz zapora v Sv. Mohorju odpuščen. ali se je v svojo domovinsko občino Waldeck, ali se je stal pod policijskim nadzorstvom. Ali je občino zapustil in se klatil po Koro- in Štajerskem ter izvršil zopet celo vrsto g. vi. m. Iz tega je razvidno, da je Bader tat iz dalje. Obsojen je bil na 7 let težke je- Ko bode kazen prestal, postavilo se ga bode pod policijsko nadzorstvo.

„Štajerčevi“
da je

Kmetijski koledar za leto 1914

na-nokar izšel. Ta splošno priljubljeni ipel-tako daleč razširjeni koledar ladi-je zdaj že v VII. letniku, kar pač znači, e-če, si je pridobil trdni krog zvestih odjemalcev. o-bledar je letos posebno lepo opremljen in o-b-28. ga 144 strani, na katerih se nahaja po-lju-najraznovrstnejšega čitiva tudi 15 lepih in-velezanimivih slik.

Vsečina
letošnjega našega koledarja je sledeča:

1. Leto 1914. — 2. Deželni patroni. — 3. Cesarstva rodbina. — 4. Avstro-ogrsko prielne barve. — 5. Vladarji v Evropi. — 6. Kalendarij (vseh 12 mesecev, natančen, s po-imi zapisniki). — 7. V novo leto (uvodne be-uredništva). — 8. Cesarjeva zahvala oče-Radetzký (krasna povest iz cesarjevega življenja). — 9. Oporabi umetnih gnojil (zanimiv go-darski članek; spisal Vičianski Škerlec za naš-koledar). — 10. Korupcija v ruski armadi (nek o interesantnih zadevah v armadi Rusije, posnet sodnijskih razpravah). — 11. Pot h krstu (zani-a povest iz kmetijskega življenja po spisu Hilde-obloch). — 12. Neobdačeno kuhanje-anja (natančna razprava z vsemi tozadevnimi po-nimi dolžbami). — 13. Veter je delal (krasna-vestica po spisu dra. Petra Rosegger). — 14. nešnice. — 15. Izgube v balkanski vojni-mančne številke od vseh prizadeh držav). — 16. ska detelja (jako podučen gospodarski članek,erjezet po listu „L' amico del contadino“). — 17. ed-udsko premoženje v Avstriji in Ogr-i (po oblastvenih številkah; jako zanimivo). — 18. ako je prišel kozji pastir Nacek k-oi mestni obleki (spisala Mimi Vischer;resljiva povest iz otroškega življenja). — 19. Zmes-iti zanimivi in podučni sestavi i. s. „Österreich-sterreich“, življenje v Novem Yorku, Dunaj v štev-il-Človeško usnje, Plod, ki služi kot svetilka, Pogreb-morskega poglavarja, Menjanje zraka, Francoski pože-ti, O sadnem drevju, Kri in zdravje. — 20. Kočar-nej (povest iz kmetijskega življenja; spisal Karl-seinhart). — 21. Določbe o vojaški taksi-do potreben sestavek tega davka. — 22. Vlada-re dolžnosti (članek glede varstva živali; po listu-Mskirchliche Blätter, Mannheim). — 23. Čukova-ri (pesem; spisal Tebničmar). — 24. Modro-ovje in kmetijska hiša (jako podučljivi članek;že sal Mat. Wieser-Ziebl-Zlan). — 25. Je-nske (pesni; spisal Karl Linhart). — 26. še slike (popis koledarjevih slik). — 27. Male-isti. — 28. Od leta do leta (splošni pogledaj; popis vseh zanimivih dogodkov preteklega leta,je-ti tudi balkanske vojne; članek popisuje dogodke v-ga. dečih državah: Avstro-Ogrska, Nemčija, Rusija, Fran-ska, Angleška, Švica, Lichtenstein, Balkanske države,erika, Azija, Afrika). — 29. Sejmi (natančni se-amek sejmov na Štajerskem, Koroškem Hrvaškem in-avnskem). — 30. Poštne, brzojav in ko-ki. — 31. Tarifa poštne nakaznic. — 32. Tarifa denarnih pisem. — 33. Tarifa-ozne pošte. — 34. Telegrami. — 35. Sezna-ek sejmov v Ptuj. — 36. Tarifa za koleke.

Lahkomišljenost

jo ima mnogo ljudi gledé svoje prebave, se največjih slučajih hudo maščuje. Naši prebavnigani izvršujejo največji in najvažnejši del vsega-šega življenjskega nastopanja. Ni čuda, da pri-mu itak velikemu delu ne morejo prenašati ob-obenega večjega obremenjenja več. Na to se-ne misli vedno, kadar se sedi pri dobri jedi-pijači in še le kadar se pokažejo slabe posle-ice, izpoznamo, da smo od želodca in črevesja-reveč ali neprimerno zahtevali. Take napake-ne dà niti pri največji previdnosti vedno pre-

Slike:

ima naš letošnji koledar sledeče in je vsaki sliki dodan natančni popis:

1. Naturno-varstveni park na otoku Meleda. — 2. Grad Ambras na Tirolskem. — 3. Bulgarski kralj Ferdinand in prestolonaslednik Boris. — 4. Nemški parnik »Emden« in zemljevid. — 5. Slavnostna dvorana kato-liškega zbora v Metzu. — 6. 700-letnica mesta Freu-denthal. — 7. Kaj se izvaža iz Avstro-Ogrske? — 8. Nemški letalni stroj mornarice I. — 9. Množina mesa v posameznih državah. — 10. Koliko umorov pride na en milijon prebivalcev. — 11. Število zdravnikov v po-sameznih državah. — 12. Največja zatvorba doline v Evropi pri mestu Ma'ter. — 13. Letalni stroj Francoza Brindejona. — 14. Dva odlična avstro-ogrsko oficirja. — 15. Baron Ivan Skerlec.

Iz tega je pač razvidno, kako lepo, mnogo-vrstno in veliko vsebino ima naš koledar. Vkljub temu stane samo

60 vin, s poštino 70 vin.
Kdor proda 10 koledarjev, dobi enega zastonji!

Kupujte naš koledar!

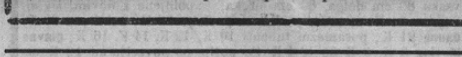

Za šibke kosti.

Otroci, ki se branijo, jemati ribje olje, kažejo posebno ljubezen za Scottovo emulzijo iz ribjega olja. Ta vzrok je za zdravnike odločilen, da zapišejo na mesto navadnega ribjega olja Scottovo emulzijo, ako rabijo mali pacienti sredstvo za okrepčanje krvi. Scottova emulzija daje vsled njene priznane sestave iz kosti sestavljajoč h snovi mlademu organizmu moč. Otroci pričajo, da se krepko na noge postavljati in letajo tudi kmalu sigurno ter veselo okoli.

Odločite se torej, dajati tudi Vašim bledim, nežnim otrokom dobro, lahko prebavljivo Scottovo emulzijo, ki jih bode spremenila v debelolične, vesele otročiče. — Pa le Scottova emulzija, nobena druga.

Cena originalne steklenice 2 K 50 h. Se dobi v vseh apotekah. Proti vpošiljavi 50 h v znakah na Scott & Bowne, z. z. o. z., Dunaj, VII, in s skli-cevanjem na ta list se vsi enkratno dopošiljanje poskusa potom apoteke.

Ako vam je Vaše zdravje drago, potem čitajte današnji inserat o „Lysiformu“ in zahtevajte zanimivo knjigo „Kaj je higijena?“ zastonj od kemika Hubmann, Dunaj XX., Petrasch-gasse 4.

Važno za take, ki pijejo čaj! V lastnem interesu vsacega, ki ljubi čisto dobro-čusnega čaja, leži, ako nameri poskus s svetovno znano „U. K.“ Tea trde United Kingdom Tea Company, London, kralj. angleški dvorni liferanti, liferanti princa iz Wales, nešteti evropskih kapacitet, institutov in tisočih ho-telov. Vsele direktnih nakupov v Indiji in na Kitajskem je ta fir-ma v položaju, oddajati izbrano fini čaj. Električne naprave te firme v Londonu so največje te vrste v Evropi. Melange se se-stavijo z največjim strokovnim znanjem in največjo skrbnostjo in odgovarjajo največjim željam glede okusa in duha. Kod posebnost oferi-ta tvrdka svojo pri angleškem dvoru Birmingham in Wind-sor ter pri najvišji aristokraciji že leta sem vpeljan mešanico „Kingdom Melange.“ Glavni zastopnik za Avstro-Ogrsko Vinz. Leposcha v Ptuj na Štajerskem je na željo pripravljen, oddati poskuse zastonj in franko.

Vse gré postrani v našem trupu in v našem delu, ako je živčni zistem razrušen, ako smo nervozni, utrujeni in izdelani. Vsele nervoznosti nastopijo tudi boleštna stanja in hočemo v ta-kih slučajih potom namazanja z zdravniško priporočenim zeliščnim esenc-fluidom z zn. „Elsafluid“ pomoč vstvariti. Vpliva pomirljivo, odpravi bolečine, oseži in hladi, ojači živce in muskuljne ter vsari mirno spanje. 12 steklenic za 5 kron franko pošlje lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elsplatz št. 241 (Hrvaško). Tam se naroči lahko tudi Fellerjeve odvajalne Rhabarbara-kroglice z zn. „Elsa-kroglice“, 6 škatlic za 4 kron franko.

Opričeno priporoča se razpošiljalno hišo Franc Schmidt Jägerndorf št. 210, avstr. Šlezija, kot najcenejši in najreelnejši nakupni vir za šče za dame ter gospe in za slezijsko platneno blago. Vzorce pošlje se zasebnikom na zahtevo poštine prosto. Smešno cení resti, jako primerni v namene daril, v velikanski izbiri v zalogi.

Veliko škode in izgubo denarja se prizadene vsakdo, ako ne odpravi takoj boleste bolezni, kakor glavobol, obrazna neural-gija, bolečine v zobah in ušesih itd. Kajti izguba na času in de-lavski moči stane več, kakor tako priznane bolečine odpravljajoče

prečiti. Lahkomišljeno pa je, ako poznamo na-paکی in vendar ne storimo ničesar za olajšanje želodca ter črevesja.

Iz lastnega prepričanja priporočamo svojim čitateljem za take slučaje, ki se znajo vsak dan pojaviti, da naj imajo vedno Fellerjeve od-vajalne Rhabarbara-kroglice z zn. „Elsa-krog-ljice pripravljene. Pri želodčnih bolečinah, pe-čenju (Sodbrennen), kislem kolcanju, bluvanju, zapiranju, napenjanju in trdem trupu vplivajo, kakor je razvidno iz mnogo zahvalnih pisem, prebavo pospešujoče, krč odpravljajoče, odvajanje urejajoče in kri izboljšujoče.

Njegova prezvišenost Jožef princ Rohan v

sredstvo, kakor je Fellerjev zeliščni esenc-fluid, z zn. „Elsafluid“ od katerega lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elsplatz št. 241, (Hrvaško), 13 steklenic za 5 kron franko razpošilja. Mnogo zdravnikov je priporoča in rabi v svoji praksi in mi smo se sami prepričali, da je zane-sljivi pomočnik pri bolečinah vseh vrst, pri bleketanju pred očmi, slabosti oči, šumenju v ušesih, nahu, gnolbi zobnega mesa, slabem duhu iz ust, ter v mnogih drugih slučajih. Zaradi svojega prijetnega duha je tudi priljubljen za izboljšanje zraka v stano-vanju ter kot ustna voda. Vpliva jako osvežujoče, oživljajoče, čistoče in desinfikuje ter daje sam ob sebi zanesljivo domačo apoteko.

Loterijske številke.

Gradec, dne 26. novembra: 39, 16, 84, 51, 28.

Trst, dne 3. decembra: 81, 41, 19, 74, 86.

„Hupf mein Manderl!“

Najnovejša, najzabavnejša družinska igra!

Ravno tako za odraslene, kakor za otroke je naša nova izredno zabavna družinska igra „Hupf mein Manderl!“ pri kateri se lahko poljubno število oseb udeleži. Najlepa in najzanimivejša zabava.

Ravno tako za društva, klube, kasine, gostilne itd. in tudi za vsako družino izredno veselo in zanimivo. V jako fini izpeljavi kompletno z navodilom samo K 3.—. Prodaja po povzetju hiša novosti 1185

M. Swoboda, Dunaj III., Hiessg. 13—104.

Namesto K 12.— samo K 5.—

15.000 parov čevljev na žnore

glasom podobe, popolnoma z dobrega usnja in močnim, žebanim podplatom, ki so bili določeni za Balkan mi je zaradi vojne zaostalo. To zalogo moram v kratkem oddati in prodam vsled tega par pod proizvajalno ceno za samo K 5.—. Se dobijo za gospe in dame v vsaki velikosti.

Poslje po povzetju 1198
Eksportna hiša „Perfekt“, Dunaj, VII., Neustiftgasse 137/28.

„U.K.“ ČAJÍ
London

SO
svetovnoslavni!

Glavna zaloga pri:

Vinz. Leposcha, Ptuj.

Hiša

obstoječa iz 3 stanovalnih sob, kuhinje, kleti, bledov za svinje in govedo, iz vrta za zelenjavo in travnikov se takoj prodaja. Vpraša se pri gospej Barbari Hadner, posestnici v Štrasgonjih pri Pragerskem.

1184

Schottwien piše, da so mu Elsa-kroglice pri bolečinah v želodcu in slabostih izbornu služile. Rabijo se tudi za odpravo nezaželjenega nasta-janja masti. Napravijo nam apetit, omogočijo nam nemoteno spanje in naj bi bile vedno pri roki. Naši čitatelji naj bi 6 škatlic teh kroglic za 4 krone franko najbolje skupno z istotako potrebnim, bolečine odpravljajočim in marsikatero bolezn preperečujočim Fellerjevim zeliščnim flu-idom z zn. „Elsafluid“, od katerega stane po-skusni tucat franko 5 kron, od apotekarja E. V. Feller, Stubica, Elsplatz št. 241 (Hrvaško) na-ročili.

— — — — — haj.

Cunje
za masine čistiti, iz plat-
na, pavle ali barhenta,
oprane
kupi tiskarna 1199
W. BLANKE, PTUJ.

Po vojni
presenetljivo
700 kosov za samo
3 K 80 h.

Ena krasna poročila. prec.
anker-ura z verižico, gre
natanko, zakar se 5 leta
garantira, ena moderna ži-
dana kravata za gospode,
3 k. najfin. žepnih robcev,
1 nežni prstan za gospode
z imit. zlatinimi kamnema,
ena nežna eleg. garnitura
damskega kinča, obstoji iz
krasnega kolijera iz orient.
biserov, mod. damski kinč
s patentzaklepom, 2 eleg.
damska armbanda, 1 par
uhvanov s patent-kaveljem,
1 krasno žepno toaletno
zrcalo, 1 usnjata denarnica,
1 par gumbov za manšete
3 gradov duble-zlato s
patent-zaklepom, 1 veleeleg.
album za razglednice, naj-
lepši razgledni sveta, 3 jux
predmeti, velika veselost za
mlade in stare, 1 jako
praktični seznamek ljubav-
nih pisem, za gospode in
dame, 20 korespondenčnih
predmetov in še 600 drugih
ravnih predmetov, neob-
hodnih v vsaki hiši. Vse
skupaj z uro, ki je sama
ta denar vredna, stane samo
3 K 80 h. Pošlje po pov-
zetju centralna razp. hiša
Ch. Jungwirth, Krakov A.9.
NB. Pri naročbi 2 paketov
se dodaja zastoj 1. prima
angleške britve. Zakar ne
dopade, denar nazaj.

Pozor! 1191
50.000 parov čevljev

Zaradi vstavljenj plačil večih
velikih fabrik se mi je na-
ročilo, oddati veliko množino
čevljev globoko pod izdelovalno
ceno. — Prodajam vsled tega
vsakomur 2 para čevljev na
žnore za gospode in 2 para
čevljev na žnore za dame, usnje
rujavo ali črno, galos rane,
kapenbeze, močno zebljivo
usnjato stopalo, veče elegantne,
najnovejša facije, velikosti gla-
sonne številke. Vsi 4 pari sta-
nejo K 9.—. Razposiljatev po
povzetju. M. Schapira, Pod-
gorze, Avstr., eksport čevljev.
Poštni predal 10/12. Izmjenjiva
dovoljena ali denar nazaj.

Konjski
hlapec

se sprejme v veliki trgovini
Ed. SUPPANZ Pristeva pri
Policanah. 1182

Kako se pljučne bolezni,
oslovski kašelj in astma
popolnoma ozdravi, naznanim
vsakomur zastoj. Pošljite
frankirano kuverto za odgovor
na gospo Kryček, Wrichowitz
pri Pragi (Češko). 1196

Učenec 1197
iz dobre hiše, nemškega in
slovenskega jezika zmožen,
z dobrimi šolskimi spričevali
najde službo pri: **Brata**
Slawitsch, trgovina v Ptuj.

Dne 11. decembra 1913
ob 10. uri se vrši pri c. k.
okrajni sodnji v Slov. Bistrici
razprodaja
posesti, obstoječe iz stanova-
nega in gospodarskega posloj-
gorja, nje, travnikov, vino-
gradov in pašnih parcel. Cenil-
na vrednost K 10.046. 1110

razprodaja
posesti, obstoječe iz stanova-
nega in gospodarskega posloj-
gorja, nje, travnikov, vino-
gradov in pašnih parcel. Cenil-
na vrednost K 10.046. 1110

razprodaja
posesti, obstoječe iz stanova-
nega in gospodarskega posloj-
gorja, nje, travnikov, vino-
gradov in pašnih parcel. Cenil-
na vrednost K 10.046. 1110

razprodaja
posesti, obstoječe iz stanova-
nega in gospodarskega posloj-
gorja, nje, travnikov, vino-
gradov in pašnih parcel. Cenil-
na vrednost K 10.046. 1110

razprodaja
posesti, obstoječe iz stanova-
nega in gospodarskega posloj-
gorja, nje, travnikov, vino-
gradov in pašnih parcel. Cenil-
na vrednost K 10.046. 1110

razprodaja
posesti, obstoječe iz stanova-
nega in gospodarskega posloj-
gorja, nje, travnikov, vino-
gradov in pašnih parcel. Cenil-
na vrednost K 10.046. 1110

Ameriko
od 346
Antwerpena
z 12.000 do 19.000 tons
velikimi parniki z dvojnimi
šraevami
Red Star Line
Prverazredni parniki.
Zmerne cene.
Izborna oskrba. Odpoto-
vanje vsak teden v soboto
v Novi York, vsakih 14 dni
v četrtke v Boston,
Poizvedbe pri:
Red Star Line, Antwerpen,
Dunaj IV., Wiednergrütel
20, **Julius Pepper**, Inns-
bruck Südbahnstrasse 2,
Franc Dolenc, Ljubljana,
kolodvorska ulica 41. **Leo-**
pold Frankl, Gradec
Joanneumring 16

Svinjske čreve
(Saitlinge) dobro blago, sred-
nje velike, primerne za privat,
za ceno 60 h za en kos ter
goveje čreve, sveže in suhe,
se dobijo pri **Johann Zalf**,
Pohorje pri Mariboru, telefon
167, pošta in železnica raz-
posiljatev. 1182

Učenec 1167
se sprejme pri **Matijsu**
Hočevar, ključarski mojster na
Ragovnici pri Ptuj.
Učenec 1167

Gostilna
„Zur Teichwiese“, Guttenhag
pri sv. Lenartu slov. gor. se
da z 2 oroloma njevo vrta
ter z rabo listja za K 160.—
na leto v najem. **Josef Ornič**,
Ptuj. 1146

Reparature na šival-
nih strojih
izvršijo se v naši delavnici
hitro in strokovnjak. **Singer**
Co., akc. dr. za šivalne stroje,
Ptuj, Hauptplatz 1. Največje
in najstarejše podjetje za šiv-
alne stroje. Na vprašanja
vsako zaželeno pojasnilo.
Muštri šikanja in šivanja za-
stoj in franko 368

Tako denar!
za iznajdbo ali idejo. Pojas-
nilo in brošura brez stroškov
po: „Kosmos“, Brüssel, rue
Limander 10. Izmenska poš-
tina. 1098

Orožje
in kolesa 413

na obroke; deli najcenejši. III.
cenik zastoj. F. Dušek, tvor-
nice pusk, koles in šivalnih
strojev, Opotona n. dr. želez-
nici št. 2052 (Češko).

VID KELC, lončar v
Ptjuju
Ungartorgasse 16
priporočila svojo bogato zalo-
ženo zalogo blaga po najnižji
ceni. 1109

Krepki učenec
se sprejme pri **K. Krančar**,
kovaški mojster Gornji Dolje,
p. Mislinja (Mislings). 1170

Lepo malo posestvo
se prodaja. Meri šest oralov
zemlje v enem kosu, z lepim,
novim zidanim gospodarskim
poslopjem pri cerkvi in soli.
Več se izve pri **Anton Lu-**
zinšek pri Sv. Marjeti na
Drav. polju, p. Račje. 1171

Kdor ima 1175
jajca, kokoši in pi-
ščance

za prodati? Ponudbe z nazna-
nilom cene je vpsolati na
Venceslav Krizmanič, Pola,
Via Monte Castagner št. 21.
Učenec 1167

srebrna oklepna verižica z privezkom zastoj.
Da dobim nove kupce, prodam
srebrno uro z dvojnimi plaščem
z izvrstnim zapinjajčnim rem.-koles-
jem na rubinih tekajočo (3 zaklope),
ure so bile določene za Turško, za
ceno K 5.— z verižico vred. Nihče
naj ne zamudi to prilžnost, to na
pol darovano uro kupiti. Naročite
hitro, ker so ure v kratkem času
prodane!
3 leta pisemna garancija!
Pošlje se po povzetju
Izvozna hiša za ure Max Böhnel
Dunaj IV., Margarethenstrasse št. 27/51. 1078
Originalni cenik tovarne zastoj.

Grand prix svetovna razstava Paris 1900. 316
Kwizda Kornenburški svinjski prašek

dietetično sredstvo za ko-
nje, govedo, in ovce. Cena
1 skatle K 1.40, 1/2, skat-
le K — 70.
Se rabi čez 60 let v naj-
večih hlevih pri pomau-
kanju veselja za žreti,
slabi prebavi, za izboljša-
nje mleka in povečanje
množine mleka krav.
Kwizda Kornenburški živinski prašek
je pristen le s poleg stoječe varstveno znam-
ko in se dobi v vseh apotekah ter drožerijah.
Glavna zaloga: FRANZ JOH. KWIZDA
c. in kr. avstr.-og. kralj. rum. in kralj. bulg. dvorni liferant
okrožni lekarnar, Korneuburg pri Dunaju.

Najboljša pemska razprodaja!
Ceno perje za postelji!

1 kg sivih šilšanov 2 K; boljših
2 K 40 h; na pol belih 2 K 80 h;
belih 4 K; belih mehkih 5 K 10 h;
1 kg najfinjših sneženo belih, šil-
sanih 6 K 40 h, 8 K; 1 kg flaum-
(Daunen) siviga 6 K, 7 K; belega
(Daunen) siviga 6 K, 7 K; belega
10 K; najfinjši prani 12 K. Ako se vzame 5 K, potem franko.
Gotove postelje
iz krepkega, rdečega, plavega, belega ali rumenega nankinga, 1
tuhent, 180 cm dolg, 120 cm širok, z 2 glavnima blazinama,
vsaka 80 cm dolga, 60 cm široka, napolnjene z novim, sivim,
trajnim in flammastim perjem za postelje 16 K; pol-daune 20 K;
daune 24 K; posamezni tuhenti 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; glavne
blazine 8 K, 8 K 60 h, 4 K. Se pošlje po povzetju od 12 K na-
prej franko. Izmjenjiva ali vrnitev franko dovoljena. Kar se
ne dopada denar nazaj. **S. Benisch, Deschenitz Nr. 716.**
Češko (Böhmen) Cenik gratis in franko. 823

Garancia 3—5 let.
Ta imitirana srebrna
ura 1049

3 močne plašče, krasno vrezana n.
pr. konj, jelen in drugo, masivni
stroj, srebrna ali zlata cifernica, pro-
dajam tako dolgo kakor seže zaloga
po K 5.50, s krasno verižico in
privezkom K 6.50, masivna nikelnja
Roskopf-ura K 4.50, budilnica z sre-
brnimi zvoni, nikel ali baker, 22 cm
visoka, glasno in jasno zvončica
K 5.—; zlata duble ura, 3 plašče,
vrezana K 7.—. — Kar ne dopade
se sme izmenjati ali denar nazaj.
Pošiljatev samo po povzetju
JINDRICH LANGER, Dunaj V.,
Schönbrunnerstrasse št. 85/25.

Najsolidnejši nakupni vir.
40 mt. dobrih restov za obleke K 18—
40 mt. izbornih zimskih restov K 20—
60 mt. modernih restov za obleke K 18—
6 kosov povsem velikih ruh K 10—
100 „ prima žepnih robcev K 15—
1 tucat dobrih obrisačev za roke K 2-90
1 „ jako težkih obrisačev za roke K 4-80
10 kosov gorkih zimskih prtov K 5—
Adolf Zucker, Pizen št. 505 (Češko).
Razposiljatev le po povzetju. Kar ne dopade, vzamem vedno na-
zaj. Vzorice se ne razposilja. Najboljši liferant za trgovce, krošnarje
in prodajalce na sejnih. 1121

Hiše za eno družino
novo zidane, 20 minut od glavnega trga v Ma-
riboru oddaljene, se pod ugodnimi pogoji pro-
dajo. Poizve se pri
Ubald Nassimbeni,
mestni stavbeni mojster v Mariboru, Garten-
gasse št. 12. 1095

Prevara
ali
sugestija?

Ponuja se občinstvu že leta sem ustne vode, ki s-
jako lepo parfimirane.
Občinstvo jih rabi in jih označi kot jako dob-
ker so dobro-okusne, brez da bi o tem premišljeval
je-li imajo tudi katerokoli **medicinsko** vrednost. A
bi o tem premišljevalo, ne polagalo bi glavno vredno-
le na okus, marveč bi vprašalo tudi po desinfekcijski
snovh. — Tudi ni vse eno, ali ustna voda nepri-
duh **zakrije**, ali pa ako ga resnično **odpravi**. Doh
in vpl vajoča ustna voda naj ne parfumi samo, temveč
naj tudi vse **snovi** vretja ter **nalezljivosti** uniči
neprijetni duh odpravi ter vkljub temu osvežuje
vpliva.

Po teh temeljnih stavih napravljen je **Pfeffer-**
minz-Lysoform.
Pfefferminz-Lysoform presega po znanstven
preiskavah tudi doslej kot najboljše priznane ustne vo-
šetkratno na vplivu. Obledi zobe! Ker se rabi
in kozarec ustne vode samo 10 kapljic Pfefferminz
Lysoforma, izda ena brizgalna steklenica skozi cele 4
mesece! Kolosalno ceno in izdatno.
1 originalna brizgalna steklenica Pfefferminz-Lyso-
forma stane **K 1.60** v vseh apotekah in drožerijah.
Zanimivo knjigo „**Kaj je higijena?**“ pošlje
Vam zastoj in franko, **A. C. Hubmann**, referat
„Lysoform-tvornica“, Dunaj, XX., Petraschgasse 4.

Moritz Rauch,
trgovina z steklom, **Celle, Rathausgasse št. 1.**
priporočila svojo dobro razvrščeno zalogo stekla
ne, porcelanske in kamene posode za krčme
zasebnike. Prodajajo se tudi v veliki izbiri sta-
klene table za hiše, viseče in mizne svetilnice
ogledala in podobe.

500 kron
Vam plačam, ako moj uničevalec kon-
nia „**Kia-balzam**“ Vaše kurja odes
bradavice, rogato kožo v treh dni
brez bolečin ne odpravi. Cena 1 lonč
skupaj z garancijskim pismom 1 kron
Kemeny, Kaschau (Kassa)
1, poštni predal 12/234, Ogrsko.
100ltero zahvalnih in priznanjevalnih
pisem!

Denar na cesti!

Razposiljam pelerine za moške 120—130 cm
dolge v temno sivi ali črni barvi za samo
kron 11.50

v dobrem blagu stane drugod K 18.—.
Kdor dve na očeh, se pošlje proti povzetju pošt-
nino prosto. — Cenik drugega blaga na zahtev
brezplačno.

R. Miklauc, Ljubljana 204.

Marljivemu trgovcu
se nudi na **Ptjuju** ugodna prilika postati samo-
stojen. Reflektantje, ki razpolagajo najmanj čez
4000 K v gotovini, naj se oglase pod „Speci-
rijeka trgovina“ ustmeno ali pismeno pošte-
restante Maribor. 1169

Posestvo

gospice **Käthe Lerch** v Janževem vrhu in Doleni-
se iz proste roke v celem ali po kosih prodaja.
Kdor bi hotel kupiti, naj se oglasi v nedeljo,
dne 7. decembra t. l. ob 11. uri dopoldne na
lici mesta. 1177

Priznано dobro in ceno
se dobi
rezano blago, perilo in obleke
pri **Adolfu Wesiak**, Maribor, Hauptplatz, Ecke Domgasse.